

BREDASCHIE

Staat-, Letterkundig-

Nieuws-

Zaterdag den

COURANT.

en Wetenschappelijk

Blad.

7 April.

NEDERLANDEN.

Breda, den 6den April.

De gisteren door ons aangekondigde, gehouden groote parade, was eene der luisterrijkste, die wij in onze vesting hebben aanschouwd; het geheele garnizoen was onder de wapenen en stond, in een groot langwerpig vierkant, op de markt geschaard. Ter bestemder uur verschenen de beide heeren generaal majoors *Wildeman* en *Vertholen*, met het metalen kruis versierd, en van hunnen staf gevolgd, en plaatsten zich in het midden van den talrijken stoet van hoofd- en andere officieren. Alnu werd voorgelezen de navolgende

DAGORDER.

Voor de Troepen Zijner Majesteit in de vesting Breda.

De Directeur Generaal van Oorlog, als daartoe door Zijne Majesteit gemachtigd, brengt ter kennis der Militaire Autoriteiten en Troepen van alle wapens, welke zich in de vesting Breda bevinden, dat de uitgifte van het onderscheidingsteeken, ingesteld bij Zijner Majesteits besluit van den 12den September 1831 n°. 70, op den 5den April aanstaande, aan de troepen op de citadel van Antwerpen en onderhoorigheden zullende plaats hebben, Zijne Majesteit heeft goedgevonden te bepalen, dat ook de heeren Generaals, Brigade Kommandanten en Opperbevelhebbers van vestingen, daarmede, voor zoo ver zij daarop aanspraak hebben, gelijktijdig zullen worden versierd, opdat ook daardoor de aanspraak van alle regthebbenden op eene gelijktijdige uitgifte, zoude worden erkend en kenbaar gemaakt, dat dienovereenkomstig dit kruis zijnde toegekend aan de Heeren Generaal-Majoors *Wildeman* en *Vertholen*, deze gerechtigd zijn tot het dragen van dit versiersel, te rekenen van de gemelde dagteekening, hetwelk door al de regthebbenden behoort te worden aangemerkt, als een blijk van Zijner Majesteits welwillendheid, ook omtrent hen.

's Gravenhage den 28 Maart 1852.

DE EERENS.

Na het voorlezen dezer dagorder, sprak de heer generaal-majoor *Wildeman* de hem omringende officieren en verdere manschappen, op hartelijken toon, met deze woorden toe:

» Ontvangen wij allen, aan wien dit onderscheidingsteeken, hiermede plegtig wordt toegekend, met een dankbaar gevoel, het ons daarmede verleende gunstbewijs van Zijne Majesteit, onzen geliefden en geëerbiedigden Koning, en zweeren wij, dat, waar wij ook geroepen zullen worden, om de zoo schandelijk aangevallen regten zijner kroon te helpen verdedigen, en voor de heilige zaak des Vaderlands te strijden, wij, getrouw aan eed en plicht, ons dit eere-kruis verder waardig zullen betoonen.»

Dat zweeren wij! riepen plegtig en luid de gezamenlijke officieren met geestdrift uit, onmiddellijk waarna, als daartoe onweersaanbaar aangedreven, officieren en manschappen van een driewerf algemeen herhaald gejuich van *leve de Koning!* de lucht weergalmen deden, ten bewijze strekkende van den indruk, dien de plegtigheid en de woorden des opperbevelhebbers op allen gemaakt hadden en van het vaste voornemen, om aan de heilige roeping, trouw aan Koning en Vaderland, steeds waardig te beantwoorden.

Ter gelegenheid dezer plegtige uitgifte van het metalen kruis, werd er des namiddags, door den heere opperbevelhebber, ten zijnen huize, een groot diner aan de militaire autoriteiten en hoofd-officieren, in deze vesting aanwezig, gegeven, waarbij het noch aan vaderlandsche toosten, noch aan gulle vrolijkheid ontbrak. De hoornblazers der bataillons schutterij hier in garnizoen, lieten zich gedurende den maaltijd voor de woning des generaals herhaaldelijk hooren.

— Uit 's Bosch vernemen wij, dat ook daar, even als hier, op gisteren eene groote parade gehouden is, op welk aan het garnizoen insgelijks de bovenstaande dagorder is kenbaar gemaakt en ook de opperbevelhebber der vesting, de heer generaal-majoor *George*, voor het eerst met het nationaal eereteeken op de borst prijkte.

— Heden morgen vroegtijdig heeft onze vesting, na nachtverblijf te hebben gehouden, weder verlaten, eene op gisteren van Naarden hier binnengekomen kompagnie artillerie-schutterij, zijnde de eerste van het onlangs nieuw opgericht bataillon artillerie-schutterij, welker manschappen uit de onderscheiden infanterie schutterbataillons van het leger zijn gekozen. Deze kompagnie onderscheidde zich door haar bijzonder goed voorkomen en kloeke houding.

— De vaderlandsche letteren hebben thans weder een gevoelig verlies geleden door het overlijden van den Heer *Jacobus Koning*, hetwelk den 2den April te Amsterdam is voorgevallen. Hij was een man van uitgebreide kunde, vooral ook in de vaderlandsche geschiedenis en oudheden; zijn werk over de uitvinding der boekdrukkunst, waarin hij den roem van ons vaderland in dit opzigt op eene treffende wijze staaft, getuigt van onvermoeide vlijt en eenen zeldzamen onderzoeklievenden geest. Hij heeft zich daardoor ook buitenslands in de geleerde wereld grooten naam gemaakt; en heeft, kort vóór zijn overlijden, de laatste hand gelegd aan een werk over van *Speyk*, hetwelk, als uit zijne pen gevloeid, niet dan allerbelangrijkst zijn kan, en waarvan men eerlang de uitgave te gemoet mag zien. De Heer *Koning* was lid van het Instituut en bekleedde de betrekking van Griffier bij een der vroedgeregten te Amsterdam. Hij had den ouderdom van 62 jaren

bereikt, en laat eene verzameling van oude boeken, oorkonden en handschriften na, die eenig in hare soort mag genoemd worden.

— Uit Zeeland wordt in dagteekening van den 4den, het volgende gemeld:

» Z. Exc., de luitenant-generaal *de Kock*, heeft zich heden, van zijnen staf vergezeld, uit het hoofdkwartier te Middelburg naar het vierde district dezer provincie begeven. Twee kompagnien schutterij, eene zeeuwsche en eene noord-brabandsche, zijn gisteren ter versterking van Vlissingen naar Zeeuwsch-Vlaanderen overgevoerd, terwijl twee andere kompagnien Noord-Brabanders van Middelburg de beide voormelde vervangen. In het 5de district van Zeeland wordt de inundatie op de noodige plaatsen met beleid voortgezet; de naauwlettendste waakzaamheid wordt steeds in acht genomen.»

— De brusselsche *Courrier* geeft de volgende beschrijving van het tegenwoordig belgisch gouvernement:

» Wij hebben het, ter gelegenheid van de demissie des heeren *de Brouckere* reeds doen opmerken; in ons constitutioneel huishouden hebben zaken plaats, die in Frankrijk en Engeland eenen wel vreemden dunk moeten geven. Onze ministers schijnen in het ministerie de rol te spelen van de kinderen in de school. Men komt, men gaat van de eene portefeuille naar de andere over; men komt in den raad en verlaat dien weder. Een minister doet der kamer zijne gevoeligheid gedurende drie dagen blijken; de kamer zegt er geen woord van; de minister verschijnt weder, wanneer hij denkt dat zijne gevoeligheid het daarvan verwachte doel getroffen heeft; de kamer spreekt er evenmin over. En voorts gaat alles als te voren zijnen gang; slechter? neen, maar ook niet beter.

» Het is klaarder dan ooit, dat het gouvernement van middelmatige wezens het ongerijmdste van alle gouvernementen is. Deszelfs ongerijmdheid is vooral bij vertegenwoordigende gouvernementen blijkbaar. Ministerie en kamers middelmatig zijnde, stellen zij eene soort van regeringloosheid daar, welker, nadeelige gevolgen bij ons nog niet gevoeld, maar weldra zullen ondervonden worden, wanneer de wanorde nog eenige maanden lang zal toegenomen zijn.

» Wie regeert in België, dat wil zeggen, wie bestuurt den gang van het gouvernement? Is 't het ministerie? Neen, het ministerie gehoorzaamt altijd, en vreest zoozeer van ongehoorzaam te zijn, dat het niet het minste durft doen, zonder de bevelen van de kamers of de drukpers af te wachten. Is het dan voor het minst deze of die minister? Neen, want wordt een minister voor nog zoo weinig in twee achtereenvolgende zittingen aangevallen, hij neemt zijnen heid en gaat heen, als dan de oppositie of de meerderheid in de kamer, die de rigting aan het gouvernement geeft? Neen, nogmaals neen. De oppositie maakt, en breekt in acht dagen tijds hetzelfde werk weder af. De meerderheid schaart zich nu aan de linkerzijde, om morgen naar de regter over te gaan en overmorgen weder naar de linkerzijde terug te keeren.

» Neen, inderdaad, het land wordt niet bestuurd. Gelukkig kan men zeggen, dat het zich-zelf bestuurt. Maar dit voldoet slechts voor den gewonen loop, voor het plantenleven van den staat, zoo wij ons dus kunnen uitdrukken. Wie belast zich bij ons met verbeteringen, met de staatkundige opvoeding van den staat? Wij herhalen nogmaals, dat het bij geen mogelijkheid kan gezegd worden."

Na deze openhartige bekentenis van den *Courrier*, dat, namelijk, in zijn land, waar nu enkel Belgen, eigen landzaten, aan het roer van het staatschip zijn, geene ware regering bestaat; mogen wij met reden vragen, of het dan onder het vorig bestuur, ook met den besten wil, mogelijk geweest ware, den Belgen nog meerderen invloed in het bestuur van zaken te geven, en of er, ook naar de uitkomsten afgemeten, reeds niet meer dan te veel in waren?

— Den 25 Maatt heeft Z. H. de Prins *Paskewitsch*, algemeen stedehouder van het Koninkrijk Polen, aan de te dien einde op het kasteel te zamen gekomen leden der provisionele regering, aan de hooge ambtenaren, aan de verder uit de onderscheidene districten daartoe geroepen voorzitters der besturen en regtbanken, aan de aanzienlijkste landeigenaren en vele andere daartoe vereenigde personen, op eene plegtige wijze aangekondigd, dat het Z. M. den Keizer en Koning behaagd had de (in ons laatstvolg nummer hoofdzakelijk medegedeelde) organieke statuten aan het Koninkrijk Polen te verleenen. De veldmaarschalk deed deze statuten eerst in de Russische en vervolgens in de Poolische taal voorlezen, nadat hij zelf alvorens tot de vergadering eene aanspraak had gehouden, waarin hij aankondigde, dat de Keizer en Koning hem tot stedehouder benoemd had en waarin hij de aanwezigen vermaande, om van hunne zijde krachtdadig mede te werken tot het bereiken van het edel doel, hetwelk de Keizer en Koning, bij het verleenen van deze statuten zich voorstelde, namelijk, het Koninkrijk Polen tot eenen zoo hoogen trap van iwendig geluk te doen stijgen, als het tot hiertoe niet gekend heeft, en waarvan de spoedige ontwikkeling gedurende de laatste vijftien jaren aan de bewoners van Polen zelve een onderwerp van bewondering had uitgemaakt.

Na het afloopen dezer plegtigheid, begaf de stedehouder zich naar de slotkapel, terwijl de poolische ambtenaren, landeigenaren en eene talrijke volksmenigte zich in de hoofdkerk verzamelden, waar eerst de dienst door den bisschop *Pawlowski* verrigt werd, en het bij de statuten gevoegde manifest vervolgens door den kanonnik *Kotowski* werd voorgelezen, die deze lezing deed vergezeld gaan door eene lofspraak op den keizer en koning en door eene vermaning tot trouw. Een *te Deum* en de gewone gebeden voor Z. M. en het

keizerlijke geslacht besloten deze godsdienstige plegtigheid. Denzelfden middag werd een groot festmaal door den stedsheer gegeven, waartoe de aanzienlijkste burgerlijke en militaire autoriteiten genoodigd waren. Den volgende dag ontving Z. H. de gelukwensen van de voornaamste ambtenaren en andere aanzienlijke personen.

Op den 27en werd de organisatie van de organische statuten, is de provisionele regering door den stedsheer ontbonden. Den 27en zou de nieuwe raad van bestuur deszelfs eerste zitting houden en de verdere ambtelijke werking geïnstalleerd.

BELGIË

BRUSSEL den 5den April.

De afgevaardigden zijn gisteren tot de behandeling van het 4de hoofdstuk in het budget van finantien overgegaan, betreffende de administratie der belastingen, douanen en accijzen. De onderstaande paragrafen van het 1ste artikel in dit hoofdstuk, betreffende de verschillende tractementen voor dit deel van de dienst, werden, behoudens sommige reductien, door de kamer aangenomen; de laatste paragraaf, waarbij de noodige sommen, ten bedrage van 404,200 guldens, voor de organisatie eener nieuwe douane-linie van 1000 ambtenaren aan de Hollandache grenzen, werden aangevraagd, werd zonder discussie aangenomen. De gezamenlijke tractementen der ambtenaren van de belastingen, douanen en accijzen, vervat in dit 1ste artikel van het 4de hoofdstuk van het budget van finantien, bedragen alom een som van f. 3,078,635. Heden wordt de beradening over de verdere artikels voortgezet.

Het *Memorial* schrijft de vertaging van het niet afwisselen der ratificatie van Oostenrijk aan een verzuim der kanselarij toe, dat bij de toezending van den tekst der ratificatie, het bevel tot ratificeren, niet was aangekomen. Dit bevel nu was nagezonden en den 30sten reeds door Parijs gepasseerd, zoodat voormelde bekrachtiging thans binnen weinige dagen zou volgen. De *Courrier* drukt min of meer den spot met dit, door het *Memorial* uitgedachte, verzuim van het oostenrijks kabinet.

De heer *Caghen* die wijlenstijg zijne demissie had doen aankondigen blijft voor als nog in het ministerie. Men heeft hem zoeken te overtuigen, dat hij onmisbaar was, en hij heeft het gemakkelijk geleefd.

Uit Antwerpen schrijft men van den 4den april: » Onze verdedigingswerken worden met ongeloofliken ijver voortgezet en met eene drift, die zou doen veronderstellen, dat de stad Antwerpen zoo terstond de verschrikkelijke aanvallen zal te verduren hebben. Men heeft ook de geschiedkundige monumenten, die in de stad zijn, van branden, ingesloten, want de verdedigingswerken zijn staal, die op dit oogenblik aan de haven en op andere punten aangelegd worden. Voorts verneemt men, dat de Hollanders weder inundation rondom Ternusen, Axel en in het land van Cadzand bewerkteligd hebben.

Ten spiegelgevecht, in afwachting, zoo als de *Courrier* zich uitdrukt, dat het wezenlijk oorlog worde, uit Brussel getogen, rukte dinsdag 4 het garnizoen der hoofdstad, met onzen koning aan de spits, naar Tervuren en van daar op Aarschot, in verwachting, dat de vijand, het garnizoen van Leuven, onder bevel van den generaal *Gestel*, zou komen opdagen. Men maakte hals; de infanterie, door 16 stukken geschut ondersteund, sloeg zich op de hoogte, de jagers verspreiden zich als veldwacht.

Men wachtte den vijand af; deze liet zich intusschen niet zien; wel meende men ieder oogenblik in de verte zonde vederhasselen of glanzende heijonctien hit het looch te sien nader na en gemaakte alles in beweging, doch gedurig zag men zich te leun gesteld; na drie uren toevens, kwam men op den inval den vijand doog een levendige kanonnade te lokken; te vergeefs; geen spoor werd van hem gezien; het wachten meede, besloten eindelijk onze troepen ontspring den strijd naar aan te tanssen; zij verdeelden zich in twee korpsen, die na elkaander dapper gekanonneerd en verscheidene malen met de heijonct storm schoopen en elkaander bedreigd te hebben, zich weder vereenigden en naar Brussel wederkeerden, waar de koning de strijders, ten heijonct, met een oogenschouw nam. Naar men vernam, dat de vijand, die op de hoogte van de heijonct, zich niet liet zien, en dat de koning, die op de hoogte van de heijonct, zich niet liet zien, en dat de koning, die op de hoogte van de heijonct, zich niet liet zien.

FRANKRIJK

PARIS den 3den April.

Bij de kamer van afgevaardigden heeft men gisteren een aanvang gemaakt met de discussie van het budget van finantien. Het belangrijkste wat daarbij is ter sprake gekomen, betrefte de uitgaven van het hof van rekeningen; de oppositie wilde dezelve aanmerkelijk verminderen, doch werd door de meer gematigden bestreden; op grond dat dit ligchaam, zoo als hetzelfde thans is zamengesteld, aan de natie eenen waarborg leverde, voor de geldelijke administratie der onderscheidene ministerien. Men heeft bij die gelegenheid melding gemaakt van een arrest van dit hof, op den 20sten der vorige maand gegeven, waarbij eene kwijtschelding van vier miljoenen franken onder het ministerie *Leftis* aan de deelnemers in de leening van het eiland Haiti verleend, als eene wederrechtelijke daad, werd aangemerkt. De meerderheid heeft ten slotte de eereprentelijke voordragt behouden.

In den *Messenger des Chambres* vindt men het volgend artikel, hetwelk niet onduidelijk doet zien, hoe men er hier over denkt, om aan de belgische kwestie een einde te maken:

» Men schrijft uit Londen, dat de zending van graaf *Orloff* verre is van het gewenschte resultaat te hebben. De russische gezant is geenszins bereid van de satisfactie, zijns meesters, welke, ofschoon de verdrag van de Koning van Holland afkeurende, hem navolgt en evenwel wil ratificeren. Er is in dit voorgeven iets, dat naar verhouding onnatuurlijk gelijkt; hetwelk de beide verbondene mogendheden niet beledigen en hen bewijzen, dat, zolang zij tot geen meer verdrag overgegaan, deze langdurige zaak aan geen einde zal komen. De schuld van alles ligt in den weinig eedmoedigen aanval der Hollanders in het verleden jaar; had men toen van de Citadel van Antwerpen en van Maastricht zich meester gemaakt, zoo zoude de oorlog de worsteling, die Europa in het onzekere houdt, geëindigd wezen. Dit zal

niet eerder ge lukken dan nadat Frankrijk en Engeland die partij zullen genomen hebben, tot welke wij reeds hebben te geloven, dat zij zullen overgaan.

De volksbewegingen, welke reeds eenige dagen ongerustheid gaven, waren ook nog heden voelbaar; de menigte verzamelde zich dezen morgen voor het *Hotel de la Ville*, en op verschillende opene plaatsen. De ontwikkeling eener aanzienlijke militaire magt, ondersteund door de nationale garde, heeft echter de ongerustheden voorgekomen; zoodat zich de aangerigte schade bij het breken van straatlantaarns en het vernielen van vuilniskarren heeft bepaald. Tot groote ergernis intusschen van allen, die zich immer op de bescherming dezer hoofdstad beroemen, vinden ook hier de ongemakke verhalan, ten aanzien van de Cholera, gelooft. Op de eene plaats verspreidt men, dat het bestaan dezer ziekte opzettelijk door de regering wordt uitgestrooid, om de algemeene aandacht van gewigtiger zaken af te leiden, en des needs ongewone maatregelen te billijken; elders wederom heeft het bestuur, zoo men zegt, de openbare fonteinen, en al wat verder tot het gebruik der geringere klasse behoort, vergiftigd, om zich van eene bevestigte en onrustige menigte gemakkelijk te ontdoen, die men buiten staat is werk te verschaffen; in een woord, er is niets zoo ongerijmd, hetwelk niet door de onruststokers wordt verspreid en door de lagere volksklasse met eenig vertrouwen aangehoord; zoodat men zich, in 't midden der voorgewende beschaving, thans op dezelfde lijn, met de bevolking van Weenen, Petersburg en andere steden geplaatst ziet.

De ziekte heeft intusschen, tusschen den eersten en tweeden wederom vorderingen gemaakt; 252 is het getal der nieuwe lijdens en 100 dat der overledenen. Men heeft dadelijk opgemerkt, dat de verhouding der sterfgevallen, in de laatste vier-en-twintig uren, die der vorige dagen overtreft, en schrijft dit algemeen aan de ongeregelde van den zondag toe; zoo veel is zeker, dat ver het grootste deel der lijdens die in de gasthuizen zijn verpleegd, zich den vorigen dag in den drank hadden te buiten gegeven.

Op voorstel van den heer *Magendie* heeft de academie van wetenschappen gisteren besloten, de dampkringslucht aan een zeer nauwkeurig onderzoek te onderwerpen.

Men verzekert dat de koning aanstaanden donderdag de hospiten bezoeken zal en dat de koningin haren gewoenen uitspanningen. De heer *de la Roche* heeft gisteren de lijdens in het hotel *de la Roche* bezocht. De heer *de la Roche* heeft gisteren de lijdens in het hotel *de la Roche* bezocht. Men zegt, dat zij naar de kerk, te Geneve en Bern zou uitgebarsten zijn. Men verzekert dezen morgen, dat de Oostenrijkers naar Givita-Vecchia op marsch zijn, en dat zij de overige aan zee gelegen plaatsen almede bezetten zullen, uit vrees dat de Franschen er zich mogten vestigen. Men beweert ook, dat de mogendheden de legatien aan het groot-hertogdom Toscane wilden voegen. Dit gerucht schijnt werkelijk in Italie geloopt, doch weinig ingang gevonden te hebben.

De fondsen waren heden (3 april) als volgt genoteerd: de 5 pCt. 96,80; kont. 96,85 op tijd; de 3 pCt. 70,40 kont., 70,50 op tijd; Nap. renten 80,80; Sp. perp. 57 en 1 achtste.

Rekening der Effecten, te Amsterdam.

DONDERDAG, 5 April 1832.			
Werkelijke schuld, 2½ pCt.			
Uitgestelde schuld.	41	a 41½	41½
Kansbiljetten.	16	a 16½	16½
Amortisatie Syndicaat, 4½ pCt.	68½	a 69½	68½
Idem. idem. 3½ pCt.	55½	a 56½	55½
Oorlogs-lasten 1830. a 5 pCt.	86½	a 87½	86½
Vrijw. geld 1831. a 6 pCt.	92	a 92½	92
Nieuwe idem 1832. a 5 pCt.	78	a 78½	78
Schatkist-biljetten, 6 pCt.	98½	a 99½	98½
Handel-Maatschappij, 4½ pCt.	—	a —	—
Bank van Nederl. op 1 Grooth. 3 pCt.	60½	a 60½	60½
Bank van Nederl. op 1 Grooth. 6 pCt.	99½	a 99½	99½
Bank van Nederl. op 1 Grooth. 5 pCt.	92½	a 92½	92½
SPANJE, Certific. Amst., 5 pCt.	47	a 47½	47½
Dezelfde 3 pCt.	29½	a 30½	30
Uitgestelde schuld.	6½	a 6½	6½

* Tot bittere droefheid van mij en zijne zusters, overleed heden mijn geliefde Zoon AUGUST FIRMIN PETIT, in leven Commis der Posterijen; in den onderdom van nog geen veertig jaren.
Breda, 5 April 1832.

FIRMIN PETIT.

VERKOOP OP REESTENLIJK GELD.
Op Zondag den 8 April 1832, des voormiddags elf ure, zal om kontant geld, op de Bonwaghe *Hazelendijk* onder *Ten Haren*, bewoond bij C. N. NELLEMAN, worden overgegeven tot den publieken verkoop aan den hoogst- en meestbiedenden van onderscheiden MEUBILIAIRE en andere ROERENDE GOEDEREN, mitgedagde zeven Trak- of Welpaarden, twaalf Rundbeesten, zoo Mallbeesten, Vaarsen als Kalveren, als mede Ploegen, Echten, Karren, Wagens en meer andere Huisgereedschappen, en hetgeen verder en meerder te verkoop zal worden aangeboden.

ZEST HET-POER.

* G. R. F. A. M. O. N. D. I neemt de vrijheid het publiek in blik bekend te maken, dat hij den 26sten dezer maand over Rosendaal naar Breda vertrekt, en dat de personen welke nog gebruik zouden willen maken van eenige zijner preparatien, zich kunnen adresseren bij J. VAN DE B. O. G. A. A. R. T, Confrater en Banketbakker in de Ridderstraat te Breda. (Zie de *Bredasche Courant* van den 9. Maart 1832.)

DE DE HAND TE KOOP
Een KAPITEELS-WINKEL en SLIJTERIJ met Toeshuys, waarbij tevens te Huur is, het HUIS tegen Mallemakende; waarin sedert vele jaren met goed gevolg de *Mallemakende* wordt uitgeoefend. Te bevragen bij den Bewooner A. B. A. K. K. E. R. S, aan de Vischmarkt te Gouda.